

Naturmål for Rispebjerg

Dato for udarbejdelse: 7/8 2024

Formål med dokumentet "Naturmål"

Formålet med forvaltning af arealet er at fremme og udvikle naturværdien og biodiversiteten, samtidig med at friluftslivets muligheder sikres, samt at landskabselementer og kulturhistorie bevares.

Naturmål:

- udarbejdes med henblik på at styrke dialogen mellem Naturstyrelsen og arealets forpagter/dyreholder.
- beskriver hvad forpagterens/dyreholderens indsats skal bidrage til, således at forpagter/dyreholder får indsigt i det konkrete formål med forvaltningen af arealet og derved aktivt kan bidrage til at fremme arealets naturværdier.
- tager udgangspunkt i de relevante planer for området herunder driftsplaner, Natura 2000-plejeplaner og fredningskendelser.

Formålet med naturforvaltningen på arealet

Formålet med naturplejen på arealet har til hovedformål at sikre synligheden af fortidsminderne i landskabet. Sekundært er formålet landskabspleje og at bevare og forbedre biodiversiteten.

For at sikre den bedste biodiversitet arbejdes der på skovplan med at skabe en mosaik af lysåbne arealer med solitære træer og buske samt mindre krat, skovdækkede arealer og mellemstadier mellem disse.

Der arbejdes generelt med at sikre, at mellemstadier mellem skov og lysåbne arealer bevares og fremmes, samt at overgangszonerne mellem lysåbne og skovdækkede arealer gøre lange, bugtede og varierede.

Der er der fokus på at bevare de lysåbne arealer lysåbne. Enkelte hjemmehørende buske og træer kan blive bevaret solitært på de lysåbne dele af arealet, men egentlig tilgroning bekæmpes.

Tilstand

Arealet, hvorpå der har været taget slæt, fremstår ensartet og lysåbent. Der er ikke på disse arealer kendskab til interessant botanik, og jordprøver viser at arealet er meget næringsrigt på trods af en lang årrække med slæt.

Selve borgen er under kraftig tilgroning, men et større areal er ryddet i 2023.

Volden mod sydvest og området vest for borgpladsen er under kraftig tilgroning. Dels med vedopvækst og dels med den invasive art armensk brombær.

Beskyttelse, arealudpegning og registreringer

Naturværdi	International beskyttelse	National beskyttelse (NBL §3, fortidsminder mm.)	Fredning og/eller reservat
Lokal bioscore: 10	Natura 2000: Nej	§3-beskyttet vandløb. Fredede fortidsminder: Borgplads, rundhøj, hulveje, rekonstruerede volde.	Der findes en fredning af adgangsvej mod nord, der dog ikke er i brug.
HNV: 6	Bilag IV:		

Driftshistorie

Arealet har i en lang årrække været privatejet og dyrket som marker, mens voldene mod syd og vest var skovbevoksede. Voldene mod øst eksisterede ikke på dette tidspunkt.

I 2004 erhvervede Naturstyrelsen arealet for at sikre fortidsmindeværdierne på arealet samt sikre arealet mod pløjning i dybden.

Fra 2008 blev der etableret markering i terrænet af de tidligere volde og etableret rekonstrueret woodhenges i de oprindelige stolpehuller. Desuden blev der opført et formidlingstårn, som blev indviet i 2009 af Dronning Margrethe.

Siden midten af 10'erne blev arealet slået, og efter et par år overgik dette til slæt. Det sidste slæt blev taget i 2023.

Grusgraven den nordlige del af arealet ser på luftfotos ud til at have været aktiv frem til starten af 00'erne.

Forvaltningstiltag

Græsningstryk	Dyre-racer	Tilskuds-fordring	Tidspunkt for indsats	Andre indsatser
Middel	Geder kombineret med får	Nej	Sommergræsning med lang græsningssæson	Slåning af armensk brombær og evt. slåning af vedopvækst.

I første omgang har græsningen fokus på at reducere vedopvæksten på voldene mod sydvest samt især den voldsomme tilgroning med armensk brombær.

Græsningsdyr og græsningstryk vil derfor i den første periode blive tilpasset løbende for at opfylde dette mål.

Der kan blive fulgt op med slåning af armensk brombær og vedopvækst for at supplere bekæmpelsen.

Når/hvis tilgroningen kommer under kontrol, kan der suppleres med andre dyrearter som har større fokus på den generelle biodiversitet.

Artslister - indikator for naturtilstand

Der findes en artsliste over fund på arealet her <https://arter.dk/short-link/8e088469-fa70-4d78-9d9c-f6a6d4d1d9fo>

Kort

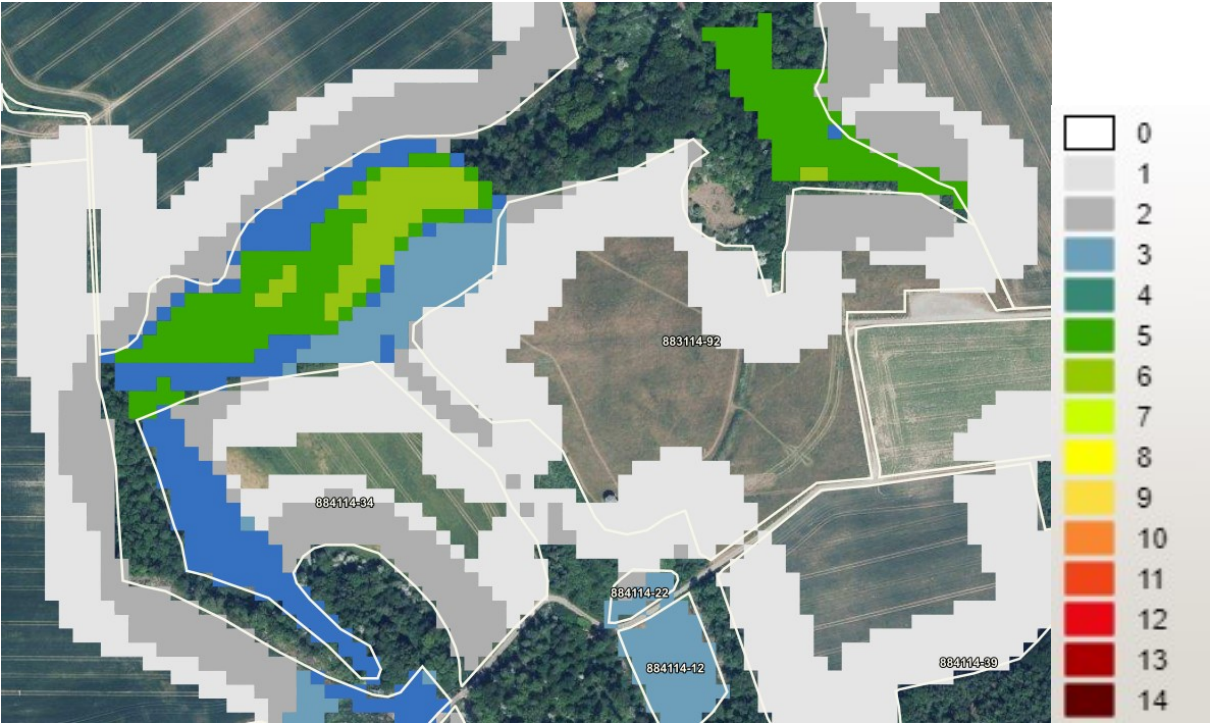
Græsningsareal

Beskyttede naturtyper

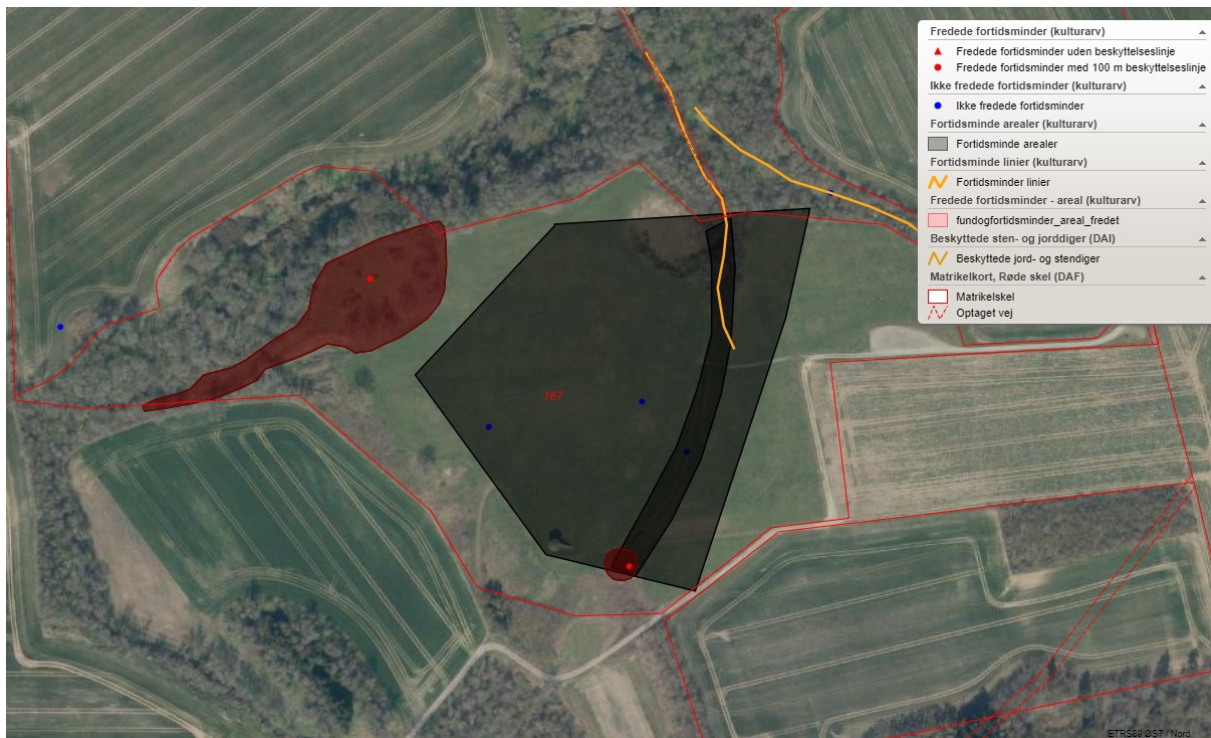
HNV – High Nature Value

Bioscore

Fortidsminder

Mod nord findes selve borgen med borgpladsen samt grave. Læs mere her:

<https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/632/>

Mod syd tæt på formidlingstårnet findes en rundhøj:

<https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/620/>

Dets store areal markeret med sort udgør et areal med fund fra forskellige tidsperioder:

<https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/138041/>

Det lange areal markeret med sort er de retablerede forsvarsvolde fra jernalderen:

<https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/139628/>

Mod nord langs grusgraven markeret med orange linje findes en hulvej:

<https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/216522/>

Græsningstryk

Ja, tak. Der skal være så lang vegetation om sommeren, at der både er mad i form af blomstrende urter til insekterne om sommeren – samt mad til de græssende dyr senere på sæsonen.

Der er græsset for hårdt, hvis det meste af vegetation er under 5cm inden starten af en ny vækstsæson. Der kan godt accepteres mindre områder med dette udtryk, men hvis alle arealer ser sådan ud, sænkes græsningstrykket permanent.